

การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*
LEARNING AND TEACHING MANAGEMENT DURING COVID-19
THE PANDEMIC OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION SCHOOLS

¹ชนัฐธา กุญชะโมรินทร์ Chanatta Gunchamorin ²นลินี สุตเศวต Nalinee Sutsavade

^{1,2}มหาวิทยาลัยสยาม Siam University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Chanatta1904@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล จำนวน รวม 205 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ 5 On และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบ On Site และ Online มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อศึกษารายด้าน ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ Online, On Site, On Hand และ On School Line มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ด้านสื่อการเรียนการสอน รูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และด้านการประเมินผลรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รูปแบบ Online มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าคะแนนสูง เมื่อศึกษารายด้าน ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ On Site และ Online มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ ด้านสื่อการเรียนการสอนรูปแบบ Online, On Hand, On School Line มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และด้านการประเมินผลรูปแบบ On Site มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การจัดการเรียนการสอน 5 On, โควิด -19, โรงเรียน

Abstract

The purposes of research were studied 1) Learning and teaching conditions in Bangkok Metropolitan Administration schools during the COVID-19 pandemic. 2) Learning and teaching problems during the COVID-19 pandemic in Bangkok Metropolitan Administration schools. There were 205 respondents. The research instrument was a questionnaire, including 3 parts: Part I - General information from respondents Part II-Conditions and problems of teaching and learning management regarding 5 On approaches, Part III: Suggestions. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. Results were found as follows: 1) Overall learning and teaching conditions regarding the 5 On approach were at a high level Both onsite and online aspects were operated at a high level and respectively. According to the study in each aspect, it found that the learning management processes regarding online on site on hand and on school line were operated at a high level, respectively. Teaching and learning media regarding the onsite aspect were operated at a high level and evaluation regarding the onsite aspect was operated at a high level as well. 2)Overall learning and teaching problems regarding the 5 On approach were at a moderate level Operation problems regarding the online aspect were operated at a high level According to the study in each aspect, it found that the learning management process regarding onsite and online aspects was operated at a high level, respectively. Teaching and learning media regarding online aspects on hand and on school line were operated at a moderate level, respectively. The onsite aspect was evaluated at a high level.

Keywords: Teaching Approach, 5 On Learning and Teaching, Covid-19, Schools

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อช่วงปลายปี 2019 ที่อุ้งน้ประเทศไทยได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนทั่วโลก ซึ่งการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้แพร่เข้าสู่ประเทศไทยในช่วงต้นปี 2020 ส่งผลให้รัฐบาลได้ออกนโยบายควบคุมโรคโดยการปิดประเทศ และมีมาตรการอื่นๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของทุกประเทศที่ได้รับผลกระทบจากจากสถานการณ์โควิด-19 ดังกล่าว ทำให้สถานศึกษาต้องหยุดการเรียนการสอนในระบบเกือบทั่วประเทศ จากข้อมูลของ UNESCO เกี่ยวกับผลกระทบโควิด-19 ต่อการจัดการศึกษาทั่วโลก ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2563 พบว่า มีประเทศที่ต้องปิดสถานศึกษาจำนวน 107 ประเทศ มีผู้เรียนในระบบได้รับผลกระทบร้อยละ 60.9 และยังมีผู้เรียนได้รับผลกระทบเป็นจำนวน 1,066,81 ล้านคน (COVID-19 Impact on education) ซึ่งประเทศต่างๆ ได้มีการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาจากผลกระทบของโรคระบาดดังกล่าว เช่น ประเทศจีนขยายเครือข่ายบรรดแบรด์และฮับเกรดอินเทอร์เน็ทในสถานศึกษา มีห้องเรียนคลาวด์ให้บริการการศึกษาแบบออนไลน์แก่นักเรียน ประเทศฟินแลนด์ปรับรูปแบบการจัด

การศึกษาเป็นแบบออนไลน์ในระยะยาว และประเทศสิงคโปร์จัดให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่บ้าน (Home Based Learning) และมีการปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบดิจิทัล เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

สำหรับแนวทางการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ โดยเน้นการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติได้ (On site) ซึ่งโรงเรียนต่างๆได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวตั้งแต่ ปี 2020 เป็นต้นมาจนถึงการแพร่ระบาดในรอบที่ 4 ปี 2021 โดยมีการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ 5 On เพื่อให้นักเรียนในทุกระดับชั้นได้เรียนรู้โดยโรงเรียนสามารถเลือกใช้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ 5 On ตามความเหมาะสมในแต่ละเขตพื้นที่ จนกระทั่งเมื่อถึงกำหนดการเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่สถานการณ์โควิด-19 อยู่ในระยะที่สามารถควบคุมได้และทุกส่วนต้องปรับตัว กระทรวงศึกษาธิการได้ออกนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนต่างๆ เพื่อนำไปปฏิบัติตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ได้แก่ ข้อ 1 ให้โรงเรียนและสถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ เลื่อนการเปิดภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2564 เป็นวันที่ 14 มิถุนายน 2564 และ ข้อ 2 ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาแห่งใดมีความพร้อม และประสงค์จะเปิดภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2564 ก่อนวันที่กำหนดตามข้อ 1 ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาแต่ละแห่งนั้นดำเนินการ ดังนี้ 1) โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (สีแดงเข้ม) ให้จัดการเรียนการสอนเฉพาะรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล (On Air, Online, On Demand, On Hand ผ่านทางไปรษณีย์) เท่านั้น 2) โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด (สีแดง) หรือพื้นที่ควบคุม (สีส้ม) สามารถจัดการเรียนการสอนได้ทั้ง 5 รูปแบบ (On Site, On Air, Online, On Hand, On Demand) โดยรูปแบบ On Site นั้น โรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อมของระบบ Thai Stop Covid+ (TSC+) และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดก่อน ทั้งนี้ โรงเรียนและสถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการต้องปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขโดยเคร่งครัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2564) มีนโยบายการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ในปี 2020 ช่วงต้นเน้นและส่งเสริมรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบ 4 On สำหรับในช่วงปีปัจจุบัน คือปี 2022 ได้เพิ่มรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนเป็น 5 On ประกอบด้วย 1) On Line ผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ 2) On Air ทางโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม เช่น DLTV 3) On Hand จัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครอง 4) On Site จัดการเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ และเรียนในสถานที่ที่ปลอดภัย 5) On School Line โดยใช้ช่องทาง Group Line ของแต่ละห้องเรียนเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครองและนักเรียน รวมถึงใช้เป็นช่องทางการมอบหมายงาน หรือส่งการบ้าน ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถจัดการเรียน การสอนได้ตามความพร้อมและความเหมาะสม อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน สภาพแวดล้อม ทรัพยากรที่เอื้ออำนวยและให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ ซึ่งจากนโยบายที่กระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร และการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร ที่ได้มีการดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ปี 2020-2021 เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ สามารถบรรลุตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งการจัดการเรียนการสอนถือเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน โดยมีครูผู้สอนในแต่ละระดับชั้นเป็นผู้ดำเนินการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำหลักการบริหารจัดการที่ดีและเหมาะสมมาใช้ในการสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ อีกทั้งในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลที่เพียงพอเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนได้ทันสถานการณ์ และเพื่อให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นี้ และอาจจะต้องอยู่ในสถานการณ์นี้อีกต่อไปจนกว่าสถานการณ์จะควบคุมได้หรือเป็นปกติ

จากสภาพที่เป็นผลกระทบของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะในส่วนงานการบริหารงานวิชาการ ที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพ และสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเป็นงานหนึ่งในส่วนงานการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงควรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ผ่านมา ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการครูและเป็นนักศึกษาของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางในการบริหารงานวิชาการ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมในช่วงสถานการณ์โรคโควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อจะได้ทราบสภาพปัญหาและหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนตอบสนองตามนโยบายและบรรลุตามเป้าหมายที่สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครกำหนดไว้ ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ทราบข้อมูลแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โรคโควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการสู่การพัฒนากระบวนการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ประชากรที่จะศึกษา คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 431 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร ในระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 โรงเรียน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้าฝ่าย

วิชาการที่เป็นผู้สอนและเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและทำการเก็บข้อมูล ตามกลุ่มขนาดของโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและรูปแบบการเรียนการสอน 5 On ในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อตั้งเป็นข้อคำถามสำหรับออกแบบเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย (1) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านสื่อการเรียนการสอน (3) ด้านการประเมินผล 2) รูปแบบการเรียนการสอน 5 On ประกอบด้วย On Line On Air On Hand On Site และ On School Line

3.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อหาค่าความตรงตามเนื้อหาตามลำดับ และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 ขึ้นไป โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และรูปแบบการจัดเรียนการสอน 5 On

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ 5 On ในสถานการณ์โควิด-19 ประกอบไปด้วย 1) การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย (1) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านสื่อการเรียนการสอน (3) ด้านการประเมินผล 2) รูปแบบการเรียนการสอน 5 On ประกอบด้วย On Line On Air On Hand On Site และ On School Line โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ อ้างอิงจากของ Likert Scale ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเป็นข้อคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด -19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร (Try out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าแอลฟาของ Cronbach พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.991

3.4 นำเครื่องมือที่ปรับแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยระบุขอเก็บข้อมูลกับครูผู้ที่รับผิดชอบงาน คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการที่เป็นผู้สอนและเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและประสานงานกับหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่เป็นผู้สอน และเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยทาง Google form

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลและคัดกรองเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

5.2 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ 5 On ของครู วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 การวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การจัดการเรียนการสอน	สภาพการดำเนินงาน																	
	1. Online			2. On Air			3. On Hand			4. On Site			5. On School Line			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.76	0.45	มาก	3.46	0.64	ปานกลาง	3.55	0.53	มาก	3.58	0.60	มาก	3.52	0.53	มาก	3.57	0.55	มาก
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.42	0.53	ปานกลาง	3.44	0.67	ปานกลาง	3.47	0.52	ปานกลาง	3.58	0.61	มาก	3.39	0.55	ปานกลาง	3.46	0.58	ปานกลาง
3. ด้านการประเมินผล	3.47	0.48	ปานกลาง	3.45	0.63	ปานกลาง	3.45	0.54	ปานกลาง	3.51	0.60	มาก	3.45	0.56	ปานกลาง	3.47	0.56	ปานกลาง
ภาพรวม	3.55	0.49	มาก	3.45	0.65	ปานกลาง	3.49	0.53	ปานกลาง	3.56	0.60	มาก	3.45	0.55	ปานกลาง	3.50	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.56) โดยสภาพการดำเนินงานของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Site และ Online มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.60), ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

เมื่อศึกษาสภาพการการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.55) โดยรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.45), On Site ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.60), On Hand ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.53), และ On School Line ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.53) มี

การดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนรูปแบบ On Air มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46, S.D. = 0.64$)

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46, S.D. = 0.58$) โดยรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58, S.D. = 0.61$) ส่วนรูปแบบ On Hand ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.52$), On Air ($\bar{X} = 3.44, S.D. = 0.67$), Online ($\bar{X} = 3.42, S.D. = 0.53$), On School Line ($\bar{X} = 3.39, S.D. = 0.55$) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.56$) โดยรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.60$) ส่วนรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.48$), On Hand ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.54$), On Air ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.63$), On School Line ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.56$) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2. ผลการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การจัดการเรียนการสอน	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน																	
	1. Online			2. On Air			3. On Hand			4. On Site			5. On School Line			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.50	0.49	มาก	3.46	0.65	ปานกลาง	3.45	0.54	ปานกลาง	3.54	0.61	มาก	3.34	0.60	ปานกลาง	3.46	0.58	ปานกลาง
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.49	0.56	ปานกลาง	3.32	0.69	ปานกลาง	3.48	0.53	ปานกลาง	3.37	0.64	ปานกลาง	3.43	0.56	ปานกลาง	3.42	0.60	ปานกลาง
3. ด้านการประเมินผล	3.44	0.54	ปานกลาง	3.37	0.65	ปานกลาง	3.47	0.53	ปานกลาง	3.50	0.58	มาก	3.36	0.60	ปานกลาง	3.43	0.58	ปานกลาง
ภาพรวม	3.48	0.47	ปานกลาง	3.38	0.63	ปานกลาง	3.47	0.51	ปานกลาง	3.47	0.59	ปานกลาง	3.37	0.57	ปานกลาง	3.43	0.55	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43, S.D. = 0.55$) โดยปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยรูปแบบ Online มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าคะแนนสูง ($\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.47$)

เมื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) โดยรูปแบบ On Site ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.61) และ Online ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.49) มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนรูปแบบ On Air ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.65), On Hand ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.54) และ On School Line ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.60) มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

เมื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.60) การจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On มีปัญหาการดำเนินงานของอยู่ในระดับปานกลาง โดยรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.56), On Hand ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.53), On School Line ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.56), On Site ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.64) และ On Air ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

เมื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.58) โดยรูปแบบ On Site มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.58) ส่วนรูปแบบ On Hand ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.53) Online ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.54), On Air ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.65), On School Line ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.60) มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในรูปแบบ 5 On โดยภาพรวมพบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.56) โดยสภาพการดำเนินงานของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Site และ Online มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.60), ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.55) โดยรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.45), On Site ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.60), On Hand ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.53), และ On School Line ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.53) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของสุวิมล มธูรส (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19 นั้น ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่โดยมีแนวทางในการบริหาร ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การระบาดของโรค COVID-19

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) โดยรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.61) ส่วนรูปแบบ On Hand ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.52), On Air ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.67), Online ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.53), On School Line ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.55) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวิธิตา พรหมวงศ์, ทศนา ประสานศรี, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564) ที่ผลการวิจัย

พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่พบว่า สภาพปัญหาการจัดการจัดการเรียนรู้ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้การสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน Online แก่ครู อีกทั้งการประเมินผลควรมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาการเรียนรู้อยู่ เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.56$) โดยรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.60$) ส่วนรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.47, S.D. = 0.48$) , On Hand ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.54$) , On Air ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.63$) , On School Line ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.56$) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สอดคล้องกับการวิจัยของเก็กนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลชลิ จงเจริญ และฐิติกรณียาวิไชย จาริกศิลป์ (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 โดยผลการศึกษาวิจัย พบว่า ผลกระทบทางบวกต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครู จากข้อมูลเชิงปริมาณที่พบว่า ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการศึกษารูปแบบต่างๆ ผู้บริหารและครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ครูต้องเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และครูต้องเปลี่ยนวิธีสอน วิธีการวัดผลประเมินผล ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในระดับมาก ส่งผลให้ครูสามารถแนะนำสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเพิ่มเติมผ่านการเรียนรู้ในรูปแบบ Online ได้

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43, S.D. = 0.55$) โดยปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยรูปแบบ Online มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าคะแนนสูง ($\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.47$) กว่ารูปแบบอื่น

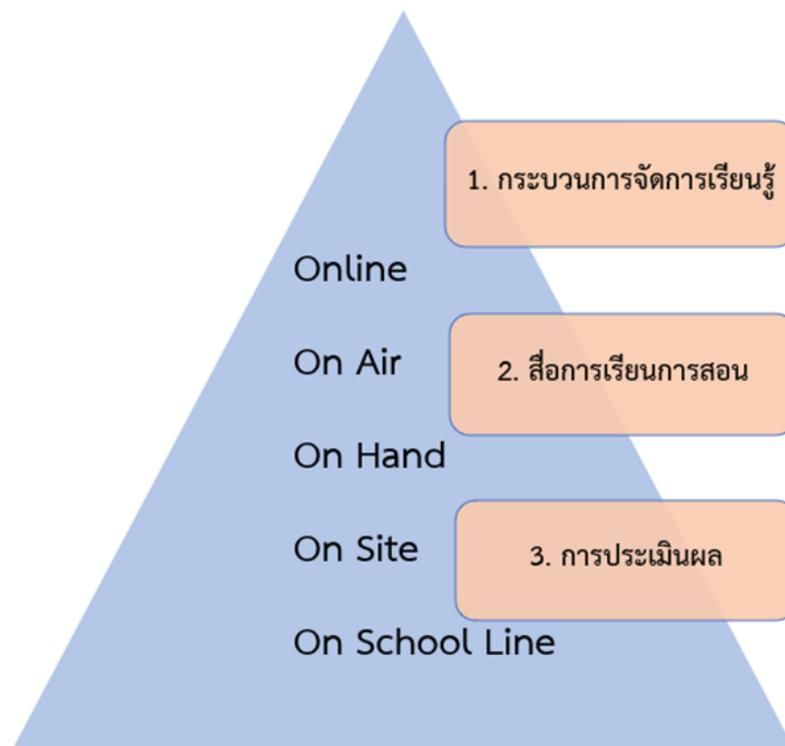
เมื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46, S.D. = 0.58$) โดยรูปแบบ On Site ($\bar{X} = 3.54, S.D. = 0.61$) และ Online ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.49$) มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ และปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43, S.D. = 0.58$) โดยรูปแบบ On Site มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 0.58$) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมนธิชา ทองหัตถา (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พบปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การบริหารจัดการเวลา และความรับผิดชอบของตนเองของนักเรียน และยังพบปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42, S.D. = 0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากมีค่าคะแนนสูง คือ สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรในการสอนแบบ Online สำหรับครู ดังนั้นสถานศึกษาควรสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรในการสอนแบบ Online สำหรับครู ทั้งนี้พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินการสนับสนุนครูผู้สอนเกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรและเพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ Online จึงพบปัญหาในข้อนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ

เก็จกนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลชลี จงเจริญ และฐิติกรณม์ ยาวีไชย จารึกศิลป์ (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลกระทบทางลบต่อระบบการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา จากข้อมูลเชิงปริมาณ พบผลกระทบทางลบในระดับปานกลางในเรื่อง การจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารสถานศึกษา ค่าเช่าและไม่เพียงพอ อาคารสถานที่ ที่ใช้เพื่อการจัดการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการจัดการเรียนรู้และการสื่อสารไม่เพียงพอและสัญญาณไม่เสถียร

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด -19 ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนและศึกษาถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปเป็นการจัดการเรียนการสอน 3 ด้าน คือ 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 2) สื่อการเรียนการสอน 3) การประเมินผล โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 5 On คือ Online, On Air, On Hand, On Site และ On School Line ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ Online จากผลการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากในสถานการณ์โควิด -19 สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากการสอนปกติเป็นการสอนแบบ Online ซึ่งครูและนักเรียนจะต้องปรับตัว และพบปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรให้การสนับสนุนและพัฒนาครูเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Online ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและสามารถสื่อสารกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนงบประมาณด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนและระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียร อีกทั้งให้ความรู้ครูเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนแบบ Online บรรลุตามวัตถุประสงค์

1.2 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Air จากผลการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของบทเรียนที่ต้องใช้จากส่วนกลางผ่านการเรียนรู้โดยผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่จากการให้ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมีเพียงร้อยละ 5 ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การเรียนการสอนรูปแบบ On Air จึงพบว่าสภาพการดำเนินงานและปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการพัฒนาหากครูจะใช้การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Air ครูจะต้องสามารถสื่อสารและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาอาจจะต้องสนับสนุนหรือจัดหาอุปกรณ์ในการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนยืมเรียน ในด้านการประเมินผล ควรมีการอบรมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอน

1.3 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Hand จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และปัญหาที่พบอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นหากสถานศึกษาจะจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Hand จะต้องให้ความรู้และเตรียมความพร้อมครูในด้านการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเพิ่มเติม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอกิจกรรมที่สนใจเรียนรู้เพิ่มเติมได้ ด้านสื่อการเรียนการสอน สถานศึกษาควรจัดเตรียมงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์การเรียน สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ในด้านการประเมินผลควรส่งเสริมให้ครูประเมินผลผู้เรียนที่ครอบคลุมผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนที่เหมาะสมทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยและนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอน

1.4 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Site จากผลการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก หลังสถานการณ์โควิด -19 ที่รัฐบาลควบคุมได้ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครมีนโยบายให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Site ภายใต้มาตรการการป้องกัน สถานศึกษาจึงจัดให้ครูและนักเรียนมาเรียนที่สถานศึกษา ทำให้ครูสามารถใช้ทักษะการสอนแบบ On Site ที่สร้างความเข้าใจให้กับกลุ่มผู้เรียนทั้งในสถานศึกษาและเรียนที่บ้านได้อย่างเหมาะสม แต่ก็พบปัญหาในการดำเนินงานของครูที่ต้องแบ่งกลุ่มนักเรียน และวางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ด้านสื่อการเรียนการสอนนอกจากงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนแบบ On Site แล้ว สถานศึกษาควรต้องเตรียมความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม ที่มีความปลอดภัยให้กับครูและผู้เรียนเพิ่มเติมอีกด้วย สำหรับปัญหาที่พบหากโรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ทั้ง On Site และ Online สถานศึกษาจะต้อง

สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนและระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความแรงและเสถียร ในด้านการประเมินผล ปัญหาที่พบมากคือการประเมินผลผู้เรียนที่ครอบคลุมด้านทักษะพิสัย สถานศึกษาควรจัดเตรียมอุปกรณ์ สำหรับใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติของผู้เรียนที่เพียงพอและต้องให้ความสำคัญกับความปลอดภัยหลังการใช้งาน หรือการใช้สอบ

1.5 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On School Line จากผลการวิจัยที่พบว่าสถานศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้พบว่ามีปัญหาหลายเรื่อง ที่ครูไม่สามารถออกแบบการเรียนรู้ในการสอนแบบ On School Line ได้อย่างเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ในด้านสื่อการเรียนการสอนพบปัญหาด้านงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน สถานศึกษาจึงควร มีการตั้งงบประมาณและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับครูหรือนักเรียน เพื่อใช้ในการ ยืมเรียน ด้านการประเมินผลพบปัญหาการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน รวมทั้งการประเมินด้านจิตพิสัย ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ เกี่ยวข้อง ควรจัดอบรมหรือให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริม การออกแบบ การเรียนรู้และการประเมินผลผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการจัดการเรียน การสอนแบบผสมผสาน (Online-Onsite) ในสถานการณ์โรคระบาด

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการ จัดการเรียนการสอนแบบ Online หรือ On School Line

2.3 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการจัดการเรียนการสอนแบบ Onsite- Online กับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19). แหล่งที่มา

https://sp.moe.go.th/web_sp_64/admin/file_upload/moe64_17_64_72_11_202108

051628148511.docx สืบค้นเมื่อ 20 มิ.ย. 2564.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). แนวปฏิบัติการจัดการประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็กให้มีความยืด

หยุ่น ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

แหล่งที่มา <https://drive.google.com/file/d/1DKWxWJPT69pzqLymmMacbi3kamk7-A7/view> สืบค้นเมื่อ

15 มิ.ย. 2564.

เก็จกนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลลณี จงเจริญ, จิตติกรณีย ยาวิไชย จารึกศิลป์. (2564).

รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจาก

สถานการณ์ COVID-19. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

-
- มนธิชา ทองหัตถา. (2564). สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารลวะศรีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*. 5(1). 44-50.
- วิธิดา พรหมวงศ์, ทศนา ประสานตรี, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2564). สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 15(40). 201-212.
- สุวิมล มธูรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 15(40). 33-41.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2564). รูปแบบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโควิดโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. แหล่งที่มา <https://siamrath.co.th/n/294026> สืบค้นเมื่อ 5 พ.ย. 2564.